

III. НАСЕЛЕНИЕ

Данните за състоянието на населението са резултат от редовните преброявания на населението, извършвани досега у нас, и съответни изчисления за годините между преброяванията.

До 1964 г. данните се отнасят за наличното население, а от 1965 г. — за постоянното население.

В постоянното население най-общо се включват:

— лицата, които живеят постоянно в България и към дадения момент (в края на годината или датата на преброяването) не са я напуснали;

— лицата, които са живели постоянно в страната, но към дадения момент отсъствуват от нея по-малко от една година (временно отсъстващи лица).

В наличното население не се включват временно отсъстващите лица.

За годините между преброяванията до 1946 г. броят на населението е изчислен при предположение, че същото се е развивало в геометрична прогресия и е

приложена формулата: $100 \left(\sqrt[n]{\frac{S_1}{S_0}} - 1 \right)$, където S_0 оз-

начава броят на населението в началото, S_1 — броят в края на съответния период, а n — броят на годините от едно преброяване до друго.

Населението за годините от 1947 до 1956 е изчислено на базата на преброеното население през 1946 и 1956 г. чрез естествен и механичен прираст и поправъчен коефициент на нарастването в междупреброителния период (1946—1956 г.), като за целта е приложена следната формула:

$$S_t = S_0 + D_0^t \pm \frac{(S_1 - S_0) - D_0^T}{T}, \text{ където } S_t \text{ означава броят на}$$

населението към определена дата след годината на първото преброяване; D_0^t означава изчисленото нарастване на населението чрез естествен и механичен прираст към годината t ; $S_1 - S_0$ означава прираста на населението между двете преброявания, получен като разлика от преброеното население при двете преброявания; D_0^T означава прираста на населението между двете преброявания, изчислен чрез естественото и механичното нарастване на същото; T означава броя на годините между двете преброявания.

Поправъчният коефициент е приложен само за естественото нарастване, като миграцията ежегодно е отразявана в броя на населението така, както е регистрирана.

За годините между преброяванията 1956—1965 не е извършена корекция на броя на населението, тъй като при отделните преброявания са били възприети две различни категории население — налично и постоянно.

Броят на населението към края на 1965 г. и следващите години е изчислен на базата на преброеното население към 1.12.1965 г. чрез естествен и механичен прираст на същото през декември 1965 г. и през съответните следващи години.

Данните за населението за 1975 и следващите години са изчислени на базата на преброеното население към 2.12.1975 г. чрез естествен и механичен прираст на същото през декември 1975 г. и през съответните следващи години.

Данните за населението за 1985 г. и следващите години са изчислени на база на окончателните данни за населението от преброяването към 4.12.1985 г. чрез естествен и механичен прираст на същото през декември 1985 г. и през следващите години.

Данните за естественото и механичното движение на населението са окончателни. Като критерий за разпределението на населението и демографските събития на градски и селски се приема административното разделение на населените места на градове и села.

За градско население се приема това население, което живее постоянно в населени места, които са утвърдени с указ като градове.

За селско население се счита това население, което постоянно живее в населени места, утвърдени като села, махали и колиби.

Средногодишният брой на населението (S) представлява средна аритметична от изчисленото население в началото (S_0) и края на годината (S_1):

$$\bar{S} = \frac{S_0 + S_1}{2}$$

Населението по възраст е изчислено чрез метода на придвижване на възрастите или преминаването от една възраст в друга, което се изразява така:

$$S_x - M_x \pm МП_x = S_{x+1}$$

където S_x означава населението на дадена възраст; M_x — умрелите от същата възраст; $МП_x$ — механичният прираст от външната миграция, който представлява разликата от имигриралите и емигриралите лица в (от) страната на същата възраст; S_{x+1} — населението, по-възрастно с една година.

Данните за населението по области са дадени по административното деление на страната към 31.12.1989 година.